

บทนำ

1.1 ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปี เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติโดยมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์พัฒนาหนึ่งๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทางและภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะมีโครงการได้มากกว่าหนึ่งโครงการที่จะต้องนำมาดำเนินการและเพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิสัยทัศน์ในที่สุด

นอกจากนั้น แผนพัฒนาสามปีเป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ/กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบครอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ดังนั้นโครงการที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี โดยเฉพาะในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปีนั้นควรมีสภาพความพร้อมอย่างน้อย 2 ประการ คือ

1. มีความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยควรมีการประเมินถึงความเป็นไปได้ของโครงการ รวมทั้งผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับจากโครงการ
2. กิจกรรมที่อยู่ในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปี ควรมีความพร้อมในเรื่องรูปแบบ และรายละเอียดทางเทคนิคพอสมควร เพื่อให้สามารถกำหนดรายการในแผนพัฒนาที่จะนำไปใช้ทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

แผนพัฒนาสามปี มีลักษณะกว้างๆ ดังต่อไปนี้

1. เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
2. เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนา และวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ดำเนินการ
3. เป็นเอกสารที่แสดงโครงการพัฒนาที่จะดำเนินการเป็นห้วงระยะเวลาสามปี
4. เป็นเอกสารที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์พัฒนากับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1.2.1 เพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยง และสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาและการจัดทำงบประมาณประจำปี

1.2.2 เพื่อแสดงแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีที่มีความสอดคล้อง และสามารถสนองตอบ ต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.3 เป็นการเตรียมโครงการพัฒนาต่างๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในเอกสาร งบประมาณประจำปี และนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ

1.3 ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผน

หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อชี้แจง วัตถุประสงค์ ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบถึงภารกิจที่จะต้อง ดำเนินการต่อไป และดำเนินการเสนอโครงการจัดทำแผนพัฒนาสามปีผ่านปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้อนุมัติ

ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาจะสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนา และแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาความต้องการของท้องถิ่นรวมทั้ง สรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนา องค์การบริหารส่วนจังหวัด

คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จัดประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการ พัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล และแนวทางวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการสำรวจ และเก็บรวบรวม ข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งนอกจากจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปแล้วยังจะต้อง วิเคราะห์ว่ายุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่เลือกต้องการข้อมูลประเภทใดเป็นพิเศษ ต้องการ ข้อมูลของช่วงเวลาใด และจะเก็บข้อมูลจากแหล่งใด เพื่อเป็นข้อมูลที่จะต้องนำมาวิเคราะห์ แนวทางการ พัฒนาโครงการ/กิจกรรม ได้อย่างถูกต้อง โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องเก็บข้อมูล ทั้งข้อมูลภายใน องค์กร และข้อมูลภายนอกเพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์ SWOT ได้

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลักคือ

1. การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา
2. การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา
3. การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา
4. การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

หลังจากได้แนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีแล้ว ให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา มาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาโดยพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีมาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาสามปีเพื่อให้สามารถนำมาจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี โดยมีเค้าโครงประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้

- ส่วนที่ 1 บทนำ
- ส่วนที่ 2 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา
- ส่วนที่ 3 การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติ
- ส่วนที่ 4 แนวทางการติดตามประเมินผล

เมื่อดำเนินการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ 7 การอนุมัติ และประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปี แล้วเสนอผู้บริหารท้องถิ่นประกาศเป็นแผนพัฒนาสามปี ทั้งนี้ให้ปิดประกาศแผนพัฒนาสามปีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันและต้องปิดประกาศไว้อย่างน้อยสามสิบวัน แล้วส่งแผนพัฒนาสามปีไปยังคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด

1.4 ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ได้พิจารณาอย่างรอบครอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่างๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยง และส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมา ตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสามารถแบ่งเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีแผนพัฒนาสามปี เพื่อนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ได้จัดทำไว้แล้ว
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีแผนพัฒนาสามปี เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ปฏิบัติในการ ดำเนินการพัฒนาในช่วงสามปีได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดในการพัฒนาอย่างมี ประสิทธิภาพ และเป็นระบบ
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างประหยัด
5. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ
6. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถกำกับติดตาม และประเมินผลการทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ